

Вивчення ефективності препарату цераксон у лікуванні психомоторних порушень у дітей, народжених із гіпоксично-ішемічними ураженнями центральної нервової системи

Study of efficiency of ceraxon in the treatment of lag psychomotor development of children with hypoxic-ischemic lesions of central nervous system

Є.І. Рубцова, Т.М. Клімова, Х.А. Гечко

Ужгородський національний університет, інститут післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки, кафедра терапії та сімейної медицини, м. Ужгород

РЕЗЮМЕ

Обстежено 76 дітей віком 0–2 роки з перинатальними гіпоксично-ішемічними ураженнями центральної нервової системи. Вивчено психомоторний розвиток дітей і отримано результати, які свідчать про ефективність включення препарату цераксон у комплексну терапію гіпоксично-ішемічних уражень центральної нервової системи.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: перинатальні гіпоксично-ішемічні ураження центральної нервової системи, діти, психомоторний розвиток, цефтеролін

SUMMARY

The study involved 76 children aged 0–2, who suffered perinatal hypoxic-ischemic central nervous system lesion. Psychomotor development of children has been studied, and the results that demonstrate the effectiveness of incorporating ceraxon in the complex therapy of hypoxic-ischemic encephalopathy, have been obtained.

KEY WORDS: perinatal hypoxic-ischemic central nervous system lesions, children, consequence, ceraxon

Wiad Lek 2014, 67 (2), cz. II, 248-250

ВСТУП

Гіпоксично-ішемічні ураження центральної нервової системи (ГІУ ЦНС) є одними з найвагоміших чинників захворюваності, відставання в розвитку та інвалідизації дітей раннього віку [3]. Неефективне лікування в період новонародженості в 65 % випадків призводить до функціональних та органічних уражень нервової системи з віддаленими наслідками в інші вікові періоди [1,4]. Важливим питанням є завчасно розпочати лікування у відновному періоді, коли зміни нервової системи ще є зворотними. Найбільші компенсаторні можливості має саме незрілий головний мозок, він має цілий ряд особливостей, які оцінюються як феномени самозахисту [7]. На сьогодні одним із препаратів, що мають спрямовану дію на ключові ланки нейродегенерації різної етіології, є цераксон, ефективність якого підтверджена у лікуванні уражень ЦНС дорослих та активно вивчається останні роки у терапії дітей раннього віку з ГІУ ЦНС [6].

Мета дослідження: дослідити ефективність цераксону у лікуванні порушень психомоторного розвитку дітей з перинатальними ГІУ ЦНС.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Нами було обстежено 76 дітей віком від 0 до 2 років (53 дітей віком від 0–1 року, 23 дітей віком від 1–2 років) із ГІУ ЦНС, які знаходилися на обліку у невропатолога в центральній поліклініці м. Ужгород. Всі діти отримували комплексне лікування згідно з діючими протоколами. Пацієнти були поділені на дві групи: основну (I) – 38 дітей, у лікування яких входив препарат цераксон, та контрольну (II) групу – теж 38 дітей, в комплекс лікування яких цераксон не входив. Призначався Цераксон (діюча речовина цитоколін, виробник Ferrer Internacional S.A., Іспанія) у формі розчину 100 мг/мл для прийняття усередину по 1 мл 3 рази на добу протягом 2 місяців.

Методами дослідження були: клінічне обстеження (визначення психомоторного розвитку дитини), інструментальні методи діагностики (НСГ, КТ, МРТ, доплерографія). Психомоторний розвиток дитини вивчався за наступними критеріями: моторика, статика, сенсорні реакції, мова, психічний розвиток. Кожний критерій оцінювався за чотирибальною шкалою: 0 балів – не виконує функцію; 1 бал

– намагається, але не виконує функцію; 2 бали – незначно виконує функцію; 3 бали – помірно виконує функцію; 4 бали – добре виконує функцію. Далі, після сумарії результатів, психомоторний розвиток оцінювався згідно з 20 бальною шкалою: 17-20 балів – норма; 13-16 балів – група “ризик” по затримці психомоторного розвитку; менше 13 балів – затримка психомоторного розвитку [5].

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

В обох досліджуваних групах різні ступені ураження ЦНС відзначалися приблизно з однаковою частотою. Так, у I групі було 47 % дітей з легким ступенем ураження ЦНС, 45% – з середнім, 8% – з важким; внутрішньошлуночкові крововиливи мали місце у 29% обстежуваних. Серед дітей II групи ці показники становили 55%, 40%, 5% та 26% відповідно. До початку лікування психомоторний розвиток дітей в обох групах мав приблизно однакові показники за всіма досліджуваними критеріями ($p > 0,05$).

Оцінивши психомоторний розвиток дітей за критерієм «моторика» до та після лікування цераксоном, бачимо, що у дітей, які отримували даний препарат, він вірогідно кращий, ніж у дітей контрольної групи. Після лікування в основній групі 0 та 1 бал не мав жодний пацієнт – 0%, 2 бали мали 11% дітей, 3 бали – 60 %, 4 бали – 29%, а серед дітей контрольної групи показники були відповідно 0 балів – 0% дітей, 1 бал – 0%, 2 бали – 32%, 3 бали – 52%, 4 бали – у 16% дітей ($p < 0,05$; рис.1).

При визначенні психомоторного розвитку дітей за критерієм «сенсорні реакції» до та після лікування бачимо, що вірогідно кращі показники теж відзначалися у пацієнтів основної групи порівняно з дітьми контрольної групи. А саме: після лікування в I групі 0 балів мали 0% дітей, 1 бал – 0%, 2 бали – 8%, 3 бали – 63%, 4 бали – 29%; у II групі обстежуваних – 0%, 0%, 26%, 63% та 11% відповідно ($p < 0,01$; рис. 2).

Результати оцінки психомоторного розвитку дітей за критерієм «психічний розвиток» до та після лікування виявилися кращими теж у групі, яка отримувала цераксон, ніж у дітей контрольної групи. А саме, після лікування в основній групі 0 балів мали 0% дітей, 1 бал – 0%, 2 бали – 3%, 3 бали – 60%, 4 бали – 37%, порівняно з дітьми з контрольної групи (0 %, 0%, 13%, 68% та 19% відповідно ($p < 0,05$; рис. 3).

Рис. 2.

За критерієм розвитку дітей «мова» кращу динаміку було встановлено після лікування також у дітей I групи: 0 балів мали 0% дітей, 1 бал – 0%, 2 бали – 11%, 3 бали – 60%, 4 бали – 29%; серед дітей II групи – 0%, 0%, 32%, 52% та 16% відповідно ($p < 0,0$; рис. 4).

Подібна динаміка відзначена і при оцінці психомоторного розвитку дітей за критерієм «статика», а саме: після лікування в основній групі 0 та 1 бал не відзначено в жодній дитини, 2 бали було у 11%, 3 бали – 78%, 4 бали – 11% дітей, порівняно з пацієнтами контрольної групи (0%, 0%, 16%, 84% та 0% відповідно). Однак відмінності між показниками двох груп знаходяться в зоні незначимості ($p > 0,05$).

Рис. 3.

Рис. 1.

Рис. 4.

Таблиця 1. Показники психомоторного розвитку дітей із ГІУ ЦНС дітей I та II груп до та після лікування.

Психомоторний розвиток	Основна група		Контрольна група	
	до лікування	після лікування	до лікування	після лікування
Нормальний розвиток (17-20 балів)	0%	34%*	0%	13%
Група ризику (13-16 балів)	37%	55%	42%	55%
Затримка психомоторного розвитку (менше 13 балів)	63%	11%*	58%	32%

* показники вірогідні в порівнянні з контрольною групою (p < 0,05)

Після узагальнення показників досліджуваних критеріїв психомоторного розвитку дітей ми отримали такі результати, наведені в таблиці нижче.

ВИСНОВКИ

Серед дітей основної групи з ГІУ ЦНС, які отримували цераксон, вірогідно частіше мала місце позитивна динаміка після лікування за чотирма із п'яти показників психомоторного розвитку в порівнянні з групою пацієнтів, в комплекс лікування яких цей препарат не входив. Результати дослідження свідчать про ефективність включення цераксону в комплексну терапію гіпоксично-ішемічних уражень центральної нервової системи у дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Барашнев Ю.И.:** Перинатальная неврология. – Москва: Триада-Х, 2001. – 251 с.

2. **Бомбордірова Е.П., Яцик Г.В., Степанов А.А.:** Лікування та реабілітація перинатальних уражень нервової системи у дітей перших місяців життя // Лікуючий лікар. – 2005. – № 02. – С. 1–6.

3. **Кончаковська Тетяна Валеріївна.** Фактори ризику, клінічний перебіг та прогноз гіпоксично-ішемічного ураження центральної нервової системи доношених новонароджених: Дис... канд. мед. наук: 14.01.10 / Київська медична академія післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика. – К., 2002. – 203 арк. – Бібліогр.: арк. 169–199. – 2003. – № 1. – С. 8–11.

4. **Мартинюк В.Ю., Зінченко С.М.:** Основи медико-соціальної реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи. Навчально-методичний посібник. – К.: Інтермед, 2005. – 416 с.

5. **Наказ МОЗ України № 149 від 20.03.2008.** Додаток 4.

6. **Острова Т.В., Черній В.І.:** Церебропротекція в аспекті доказової медицини // Медицина невідкладних станів. – 2007. – № 2 (9). – С. 48–52.

7. **Richardson B.S.:** Fetal adaptive responses to hypoxemia // Pediatrics and Perinatology / Ed. by P.O. Gluckman, M.A. Heyman-Arnold. — London, 1996. — P. 228–233.

ВСТ
ч
проб
хвор
з епі
насе
проя
тижд
поши
за ос
ГЕРХ
Швец
з Мо
можл
внутр
дослід
відділ
[9].
Ос
цукро
систем
числі